

אשכול מעורבות אזרחים ופיקוח על רשויות השלטון

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

נציב תלונות הציבור

1 נציב תלונות הציבור — קיומו של המוסד נציב תלונות הציבור, מממש את התרבות הפוליטית הדמוקרטית בכך שהוא מאפשר לכל אזרח להגיש קובלנה נגד רשות שלטונית שפגעה בו באופן אישי. בכך מבטא הנציב את האמונה בשלטון החוק, את חשיבות ערך הצדק והחירות של האדם שלא צריכים להיפגע ממחדלים, שחיתות או פעולה לא חוקית של רשות שלטונית 2 מבקר המדינה מבצע תפקיד נוסף כנציב תלונות הציבור. בתפקידו זה מטפל המבקר בתלונות של אזרחים החושבים שאחת מרשויות השלטון, אותה מוסמך מבקר המדינה לבקר, פגעה בהם ישירות. הפגיעה באזרח נובעת מנוקשות יתרה, אי - צדק בולט, חריגה מסמכות או אי - תקינות. הנציב פונה לרשויות ודורש מהן לתקן את הליקויים

2 נציב תלונות הציבור - המשך — עקרון הגבלת השלטון עקרון דמוקרטי הקובע, כי לאור העובדה שהשלטון מרכז בידו כוח רב ישנו חשש אמיתי שייעשה בו שימוש לרעה. השלטון מחזיק במשאבים כלכליים כגון: קרקעות ואוצרות טבע, ושולט על מנגנוני אכיפה כגון צבא ומשטרה. השלטון יכול להשתמש בכוחו לרעה ולפגוע בזכויות האדם ובמיעוט. מסיבה זו, יש לדאוג להגביל את השלטון ובמדינה הדמוקרטית ישנן דרכים רבות לעשות זאת – הפרדת רשויות ואמצעים מוסדיים הקבועים ובחוק, וכן אמצעים לא מוסדיים, הפועלים באופן וולונטארי

ועדת חקירה פרלמנטרית

3 ועדת חקירה פרלמנטרית — ועדת חקירה פרלמנטרית וועדת כנסת קיימת או וועדה שקמה במיוחד. מטרת הוועדה היא לחקור נושא הנמצא על סדר היום הציבורי. הוועדה מורכבת מנציגי קואליציה ואופוזיציה. הוועדה יכולה להזמין אליה אזרחים ומומחים על מנת לחקור נושא. אין בסמכותה לדרוש או לחייב אדם להעיד בפניה. מסקנות הוועדה יכולות לתרום לניסוח הצעות חוק לטובת הציבור 2 עיקרון הפלורליזם על פי העיקרון חייבת להיות הכרה במדינה הדמוקרטית במגוון הקבוצות. ההכרה מאפשרת לכל קבוצה לשמור על האינטרסים שלה ולקיים את הייחודיות שלה.

4 ועדת חקירה פרלמנטרית - המשך — כולל את כל סיעות הבית מהקואליציה ומהאופוזיציה. מכאן, שבעדת החקירה הפרלמנטרית באים לידי ביטוי מגוון של דעות וקבוצות מכל הקשת הפוליטית בישראל

היבטים נוספים בנושא

5 היבטים נוספים בנושא — הציגו את המושג קבוצת אינטרס קבוצת אינטרס היא ארגון של אנשים בעלי מטרה משותפת, שפועלים יחד כדי להשפיע על מדיניות ציבורית. היא אינה רוצה להתמודד בבחירות ולכהן בממשלה או בכנסת אלא להשפיע מחוץ לפרלמנט על קביעת המדיניות. הקבוצה פועלת בדרך כלל סביב אינטרס מובהק אחד,

ופעולותיה מכוונות כדי להשפיע על מדיניות רשויות השלטון 2 יכול להתממש במספר אופנים רשומה בפייסבוק, סרטון כלשהו, הפגנה, דבר אומנות כגון פסל או שיר ביקורת. "סדרת כתבות שפורסמו באחד העיתונים בישראל נטען.."

6 היבטים נוספים בנושא - המשך — אחריות מיניסטריאלית לכל שר בממשלה אחריות כלפי הכנסת והממשלה ביחס לנושאים שבתחום משרדו ולפעולות סגל עובדיו, אף אם נעשו שלא בידיעתו 2 ביטחון ישראל כמדינה, דרך מגוון השגרירות בעולם, מפעילה מאמצים רבים לשמירה על ביטחון הקהילות היהודיות בתפוצות 3 חוק השבות חוק שפותח את שערי המולדת עבור כל יהודי לשם הגדרה עצמית

7 היבטים נוספים בנושא - המשך — חוק ההסתדרות הציונית תקצוב עבור מוסד ההסתדרות שמטרתו לפתח זיקה בין יהדות התפוצות לישראל. ביטוי למחויבות של התפוצות כלפי ישראל – עזרה במישור הפוליטי – ארגונים ופרטים ששומרים על הנרטיב והאמת של המדינה מול הביקורת הלא מוצדקת בעולם. עזרה במישור הכלכלי – תרומות רבות ועזרות כלכליות של התפוצות כלפי ישראל. על פי הקטע, יש התייחסות לאובדן תחושת הביטחון של הקהילות היהודיות בעולם ולפגיעה במחויבות של ישראל לביטחון עבורם. מאז אירועי ה-7 באוקטובר, מתפתחת תודעה שיקרית אנטי יהודית וגל אנטישמיות מתפרץ בעולם ומאתגר את ביטחונם של מגוון הקהילות.

8 היבטים נוספים בנושא - המשך — לאומיות אתנית תרבותית שאיפה של קבוצה להקים לעצמה מדינה ריבונית 2 וועדת חקירה ממלכתית וועדת חקירה ממלכתית היא וועדה שמתמנה על ידי הכנסת או על ידי הממשלה. מטרתה של הוועדה היא לחקור נושא מסוים שנמצא על סדר היום הציבורי. בראש וועדת ממלכתית עומד שופט. מרגע מינוי הוועדה, היא הופכת לוועדה בלתי תלויה (ברשויות האחרות). לוועדה יש סמכות לחקור על אזרח במדינה, וכן יש לה סמכות להטיל עונשים על אזרחים שמסרבים לבוא בפניה.

9 היבטים נוספים בנושא - המשך — עיקרון הגבלת השלטון עיקרון דמוקרטי הקובע כי לשלטון יש כוח רב הנובע משליטתו בתחומים רבים, ביניהם: הצבא, החקיקה, הכלכלה, הביצוע והענישה. לפי העיקרון יש להגביל את כוחו של השלטון על מנת למנוע מהשלטון להשתמש בכוחו כנגד האזרחים, במטרה לקדם אינטרסים אישיים, במטרה להגן על מימוש זכויות האדם והאזרח וכן במטרה למנוע עריצות של 2 הזכויות הטבעיות חיים וביטחון, קניין, חירות) חופש הביטוי, חופש המחשבה והמצפון, חופש התנועה, חופש העיסוק, חופש דת וחופש מדת, שוויון, כבוד והליך משפטי הוגן

10 היבטים נוספים בנושא - המשך — קביעת מדיניות ויישומה קבלת החלטות וקביעת קווי פעולה בתחומים שונים הנמצאים באחריות משרדי הממשלה השונים

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- הסבר תופעה או סיבות בעזרת החומר שלמדתם
- ביסוס הטענה בציטוט או התייחסות ישירה לקטע
- נציב תלונות הציבור
- ועדת חקירה פרלמנטרית
- היבטים נוספים בנושא
- עיקרון הגבלת השלטון

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.